

Σχολικός εκφοβισμός | ΒΙΝΤΕΟ

26 Φεβρουαρίου 2017

Σχολικός εκφοβισμός

Η μαθήτρια Αγγελική Καρφίτσα του Γ1 μας ενημερώνει για την ενδοσχολική βία και προτείνει μερικά αξιόλογα βίντεο...

Σχολική Βία • Τι είναι η Σχολική Βία;

Ο όρος «εκφοβισμός και βία στο σχολείο» (school bullying), όπως και ο όρος «θυματοποίηση» (victimization) χρησιμοποιούνται για να περιγράψουν μια κατάσταση κατά την οποία ασκείται εσκεμμένη, απρόκλητη, συστηματική και επαναλαμβανόμενη βία και επιθετική συμπεριφορά με σκοπό την επιβολή, την καταδυνάστευση και την πρόκληση σωματικού και ψυχικού πόνου σε μαθητές από συμμαθητές τους, εντός και εκτός σχολείου.

Στην πραγματικότητα, το **φαινόμενο του σχολικού εκφοβισμού** δύσκολα μπορεί να οριστεί αφού εκδηλώνεται με διάφορες μορφές. Οι εκδηλώσεις αυτές μπορούν να πάρουν τη μορφή της Ψυχολογικής Βίας και εκφράζονται με διάφορα πειράγματα, παρατσούκλια, κοροϊδία, διάδοση φημών, εξύβριση, ταπείνωση, εξευτελισμός, ρατσιστικά σχόλια, απειλών ή και τρομοκρατίας.

Η ψυχολογική βία περιλαμβάνει επίσης και τον εσκεμμένο αποκλεισμό μαθητών από διάφορες κοινωνικές και σχολικές δραστηριότητες. Μια άλλη μορφή σχολικού εκφοβισμού είναι η **Σεξουαλική Παρενόχληση** που χαρακτηρίζεται από σεξουαλικά ταπεινωτικά σχόλια, ανεπιθύμητα αγγίγματα, εξαναγκασμός του θύματος να παρακολουθεί ή να συμμετέχει ενεργά σε σεξουαλικές πράξεις και βιασμός.

Η **Σωματική Βία** εκδηλώνεται με χτυπήματα, σπρωξίματα, κλοτσιές, τσιμπιές και στριμώγματα. Ακόμα ο σχολικός εκφοβισμός μπορεί να εκφραστεί και μέσα από την **Οικονομική Εκμετάλλευση** των παιδιών που εκφοβίζονται με αποτέλεσμα την κλοπή ή φθορά στα προσωπικά αντικείμενά τους. Τα τελευταία χρόνια στην βιβλιογραφία του Bullying προστέθηκε και άλλη μια κατηγορία, αυτή του Ηλεκτρονικού ή Διαδικτυακού Εκφοβισμού (cyber bullying).

Ο όρος **Cyber Bullying** αποδόθηκε πρώτα από τον Bill Belsey και χρησιμοποιείται για να χαρακτηρίσει τις διάφορες μορφές ψυχολογικής κακοποίησης, οι οποίες συνδέονται με το συμβατικό εκβιασμό, μέσω του διαδικτύου ή παρεμφερή τεχνολογία, με σκοπό τη σκόπιμη ζημιή

ενός ατόμου ή μιας ομάδας.

Ο **διαδικτυακός εκφοβισμός** μπορεί να περιλαμβάνει τις ακόλουθες πράξεις:

- Διακωμώδηση-Εξευτελισμό ενός προσώπου μέσω Internet.
- Συνεχή αποστολή μηνυμάτων άσεμνου περιεχομένου μέσω Internet.
- Άσεμνο περιεχόμενο κατά την διάρκεια συνομιλιών.
- Αποστολή απειλών.
- Δημοσιοποίηση προσωπικών φωτογραφιών χωρίς την συγκατάθεση του ατόμου.

• **Επιπτώσεις**

Οι επιπτώσεις του σχολικού εκφοβισμού είναι ποικίλες και μακροχρόνιες και αφορούν τα παιδιά που θυματοποιούνται: 1. Έχουν περισσότερες πιθανότητες να υποφέρουν από κατάθλιψη και άγχος. 2. Έχουν συχνά τάσεις αυτοκτονίας 3. Είναι πιο πιθανόν να παρουσιάσουν σωματικά συμπτώματα που περιλαμβάνουν πονοκεφάλους, ημικρανίες, τρέμουλο, αυξημένους παλμούς κρίσης πανικού 4. Μείωση της σχολικής απόδοσης και παρουσίας στο σχολείο, όπως και αυξημένες πιθανότητες να παρατήσουν εντελώς το σχολείο. 5. Έχουν περισσότερες πιθανότητες να αντιδράσουν με εξαιρετικά βίαιο τρόπο. 6. Έχουν αυξημένο αίσθημα θλίψης και μοναξιάς. 7. Έχουν αλλαγές στον ύπνο και στις διατροφικές συνήθειες. 8. Έχουν απώλεια ενδιαφέροντος για δραστηριότητες. 9. Έχουν αυξημένες πιθανότητες κατάχρησης αλκοόλ και ναρκωτικών ουσιών.

• **Αντιμετώπιση**

Κάθε μέλος της σχολικής κοινότητας έχει ρόλο και ευθύνη για την αντιμετώπιση του σχολικού εκφοβισμού. Ο βαθμός εμπλοκής κάθε μέλους, σχετίζεται τόσο με την ιδιότητά του, όσο και με τη σοβαρότητα, τη συχνότητα και την ένταση του περιστατικού εκφοβισμού. Άλλος είναι ο ρόλος και η ευθύνη του διευθυντή του σχολείου, άλλος του δασκάλου, άλλος των συμμαθητών άλλος των γονιών. Ωστόσο, θα πρέπει όλοι να συνεργαστούν σε ένα πλαίσιο παράλληλων δράσεων, διότι, αφού η αιτιολογία του εκφοβισμού είναι πολυπαραγοντική και η αντιμετώπισή του θα πρέπει να είναι πολυεπίπεδη.

• **Διευθυντής:**

- Καταγράψτε το περιστατικό, δίνοντας πληροφορίες για το πού και πότε συνέβη το περιστατικό για το ποιοι συμμετείχαν, ποιοι παρατηρούσαν, τι μορφή εκφοβισμού ασκήθηκε και

περιγράφοντας το τι ακριβώς έγινε.

- Διατηρείστε αρχείο καταγραφής των περιστατικών, ώστε να μπορούν να έχουν εύκολη πρόσβαση σε αυτό και τα υπόλοιπα ενδιαφερόμενα μέρη
- Προσδιορίστε αν πρόκειται για επαναλαμβανόμενη συμπεριφορά παραβίασης των κανόνων ενάντια στη βία
- Αν πρόκειται για επαναλαμβανόμενη εκφοβιστική συμπεριφορά, επικοινωνήστε με τους γονείς του παιδιού τηλεφωνικά και κανονίστε μια συνάντηση για να συζητήσετε • Καθορίστε τις συνέπειες για το παιδί που εκφοβίζει, ύστερα από τη συζήτηση με τους γονείς, το παιδί που εκφοβίζεται, τα παιδιά-υποστηρικτές του παιδιού που εκφοβίζει, και τη Σχολική Επιτροπή
- Σχεδιάστε τον τρόπο παρακολούθησης του προβλήματος ώστε να έχετε εποπτεία της εξέλιξης της κατάστασης

• **Εκπαιδευτικοί:**

- Μιλήστε στο παιδί που εκφοβίζεται και ακούστε με προσοχή και σοβαρότητα αυτά που έχει να σας πει. Διαβεβαιώστε το παιδί ότι θα ανταποκριθείτε άμεσα για να το προστατεύσετε και ότι είστε διαθέσιμος να παράσχετε κάθε δυνατή βοήθεια. Πείτε στο παιδί, να σας κρατά ενήμερο σχετικά με οποιαδήποτε εξέλιξη
- Συζητήστε με τους γονείς του παιδιού, εκφράστε τις ανησυχίες σας και δείξτε ότι είστε αποφασισμένος να αναλάβετε δράση
- Εξακριβώστε ποιο παιδί είναι αυτό που εκφοβίζεται ή αυτό που εκφοβίζει
- Εξακριβώστε αν υπάρχει ομάδα παιδιών η οποία ενθαρρύνει ή/και υποστηρίζει το παιδί που εκφοβίζει
- Οδηγήστε το παιδί που εκφοβίζει στο γραφείο του Διευθυντή και συζητήστε σοβαρά μαζί του για το περιστατικό
- Υποστηρίξτε το παιδί που εκφοβίζεται σε συνεργασία με τον Διευθυντή

• Συμμαθητές μέσα στην τάξη:

- Προσδιορίστε ποιοι συμμαθητές σας ήταν παρόντες στο περιστατικό εκφοβισμού
- Ξεκαθαρίστε αν συμμετείχαν ως ουδέτεροι παρατηρητές ή αν ενθάρρυναν το παιδί που εκφοβίζει
- Συζητήστε μαζί τους για το ποια θα ήταν η κατάλληλη συμπεριφορά σε μια τέτοια περίπτωση (π.χ. να μιλήσουν σε κάποιον ενήλικα για να βοηθήσει) και για το ποιες ευθύνες έχουν όταν παρατηρούν να συμβαίνει περιστατικό εκφοβισμού
- Συζητήστε σχετικά με το τι θα μπορούσαν να είχαν κάνει για να αποφευχθεί ο εκφοβισμός και να εξασφαλίσουν ένα ασφαλές περιβάλλον τόσο για τους ίδιους όσο και για τους συμμαθητές τους

Γονείς παιδιού που εκφοβίζεται:

- Συνεργαστείτε στενά με το σχολείο για να πληροφορηθείτε για την έκταση και τη σοβαρότητα του περιστατικού καθώς και για τους τρόπους αντιμετώπισής του
- Παρέχετε στο παιδί σας υποστήριξη και ασφάλεια, χωρίς να το κατακρίνετε
- Ακούστε προσεκτικά τι έχει να σας πει το παιδί σας για τα συναισθήματά του και για τις ανάγκες του
- Παρακολουθείτε την εξέλιξη της κατάστασης αλλά και την υγεία του παιδιού σας
- Αν το παιδί σας παραπονιέται για μεγάλο χρονικό διάστημα ότι έχει σωματικούς πόνους, αν παρατηρείτε ότι έχει δυσκολίες στον ύπνο ή αν αρνείται επίμονα να πάει στο σχολείο, επισκεφτείτε έναν ειδικό ψυχικής υγείας για παιδιά.

Γονείς παιδιού που εκφοβίζει:

- Συζητήστε με τον Διευθυντή του σχολείου για το περιστατικό εκφοβισμού που προκλήθηκε από το παιδί σας

- Συνεργαστείτε με το σχολείο, για την αντιμετώπιση του προβλήματος του παιδιού σας σχετικά με τη βία
- Συνεργαστείτε με τον Διευθυντή και τον δάσκαλο του παιδιού σας για την εφαρμογή των κανόνων, των συνεπειών και την πρόληψη τέτοιων συμπεριφορών
- Παρακολουθήστε την εξέλιξη της κατάστασης και συνεργαστείτε στενά με το σχολείο. Παρατηρήστε αν το παιδί σας εμπλέκεται συχνά σε καβγάδες ή εκδηλώνει εκφοβιστική συμπεριφορά και με τα παιδιά της γειτονιάς ή και με εσάς στο σπίτι. Μιλήστε γι' αυτά στο Διευθυντή και το δάσκαλο της τάξης και συνεργαστείτε μαζί τους για να πάρετε βοήθεια.

Δείτε επίσης: Βοηθητικό προσωπικό

